

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely, Főtér 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
3 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
"szobor" betűvel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknel árkedezmény.

Elég volt...!

Sátoraljaújhely, máj. 22.

Igenis: elég volt a naplopásból. Az ország minden lekiismeretes, jóérzésű polgára dörgi ezt az obstrukciós tábor fülébe. Ha meghallja és megszivleli, helyes, rendben van a dolog. Ha nem akarja meghallani és megszivlelni, azt is tudomásul veszi az ország, de ehhez képest fog cselekedni. Ugy, ahogy eddig folytak a napok, tovább nem fognak folyni. Elég volt! Ezt tovább tétlenül nézni nem lehet.

Nem verekedni akarunk, hanem dolgozni, de ha kell, ha másképpen dolgozni nem engednek, a verekedéstől sem riadunk vissza.

Ez pedig nem harci riadó, hanem a békeségért való esengés. Hagyjatok dolgozni minket, hiszen a nemzetért cselekedni kell, rettenetes rések vannak, melyeket be kellene tölteni, dolgozni kellene a nemzeti érdekek fejlesztésére és ti megint csak verekedni akartok?

Ez a közvélemény hangos szava, ez a közvélemény kiáltása azokhoz, kik utját állják a békeségnek, holott még csak okát sem tudják adni annak, hogy miért vetnek gátat a nemzet fejlődésének.

Semmi sem természetesebb, mint az, hogy: tehát mi a kötelességteljesítésben csak félmunkát végeznénk, ha az előttünk álló torlaszoknál megállnánk és azoknak elhárítása végett minden erőnket megfeszíteni elmulasztanánk.

Tessék ezt az eltökéltséget harci riadónak tekinteni, vagy ha jobban esik, tessék ezt meghunyászkodó könyörgésnek érteni, — nekünk az mindegy, mert mi se virtuskodni, se feszelegni nem akarunk, mi csak hasznos eredményeket akarunk elérni s ha így, ha amugy is érjük el, ebben mi különbséget nem keresünk.

Ez most a politikai megnyilatkozások értelme.

Értjük mi azt hogy egy párt hatalomra óhajt jutni, vagy ha egy párt azt mondja, nekem nem tetszenek azok az emberek, akik most a hatalomban ülnek, én oda más embereket szeretnék ültetni. Ezt lehet érteni, de tisztán csak azért, hogy személyi változások történjenek, az obstrukció fey-

veréhez nyulni, a legdurvább alkotmányrombolás.

Még az idegen országok parlamentjeiben is mindig nagy elvi kérdések miatt kelnek az obstrukciók, — személyi kérdés miatt komoly parlamentben még sehol sem volt obstrukció.

Nálunk azonban az obstrukciót személyes kérdések dominálják. Csak személyi törekvések mozgatják azt az ellenzéki akciót, melyért néhány agyonkompromittált pártvezér állandóan riadót fuvat.

Bebizonyosodott már, hogy nincsen semmi erkölcsi alapja a naplopásnak.

Mindenki meggyőződhetett, ha akart, hogy a katonai terhek a nemzeti teherviselő képességgel arányban állanak.

Kiderült, hogy az obstrukció vezérei éppen attól a párttól kértek bécsi támogatást, mely a katonai terheket még jobban fokozni szándékozott.

A választójog reformját beígérték. Semmi oka nem lehet az ellenzéknek arra, hogy az ígéretekben kételkedtek.

Az obstrukcióra tehát semmi tárgyi alap nincsen. És Justhék mégis technikáznak.

Elég volt! Cselekedni kell! Legyen vége ennek a rettenetes helyzetnek.

Aktualitások.

I.

(K. J.) A technikai obstrukció Orlando Furiózinak naiv önleplezése bohózatba való komédia lenne, ha nem az ország sínylené meg. Tehát, — amint egyébként nemcsak sejtettük, de hirdettük is, — nem a véderő, se nem az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választási jog süti az ő májukat, hanem egészen más. Nekik „választójogi kabinet“-re fáj a foguk. De beérték volna a kabinettel is. Ami magyarul azt teszi, hogy adassék Justhának a belügyi, Hollónak az igazságügyi, gr. Batthyányinak akármelyik miniszterség, Polónyi beérte volna a valóságos belső titkossággal is. A népség katonaságot pedig betuszkolták volna különböző őrszemégekbe. Akkor aztán leszerelték volna. Mert quod esse, posse. Néhány év előtt láttuk már ennek a komédiának a premierjét, aminek nem vagyunk a repriméje kíváncsiak. Akkor is „személyi garanciákkal“ formálódott ki a kotyvalék kabinet. Az volt a nagy „vivmány“, a nagy „siker“, hogy a „nemzetvezér“ bársonyszőlyébe terpeszkedhetett.

II.

Az első koalícióba befutott a nemzet függetlenségi ideálja. A másod-

dikba — ha létrejöhet vala — befutott volna a népjogok érvényesülési törekvése. Az ismert recipe szerint ugyanis Justhék épen úgy „megokosodtak“ volna, mint néhány évvel ezelőtt a franciskanusok. Emlékezzünk csak vissza! Nem a „régiekről“ van szó, csak a tegnapiakról. Mily más perspektívát mutat a világ a husos fazekak boldog közelségéből! A jólakott ember „Ausztria-Bécsot“ se találja olyan fertelmesnek, aminőnek az éhes. Sőt a „bálvány-döntő“ szerint „ott lehet reális politikát tanulni.“ Lám, mitől jó az „átkos közönség“, az agyonjajgatott delegáció, amelybe — amíg elnökévé nem lehetett — bele se akart menni. Bejutva pedig ő is, társai is egy slukkra nyeltek el mindazt, amitől ezelőtt müundorodással fintorgatták az orrukat. Hja! A ló sem egyformán fogadja a hámat, meg az abrakos tarisznyát. Az előbbire sóhajt egy nagyot, az utóbbira elgedetten röhög. Tudják azt Bécsben jól. Ott állapították meg, hogy „ein jeder wird gerne Minister.“ Ami alatt a kaliber-bőségnek megfelelő apróbb beneficiumok is értendők. Azok sajogtatják a mükuruc kebleket és semmi egyéb.

III.

Lám Lengyel Zoltán is — a többi közt — hogy megokosodott. Még német vezéreiket is irogat a nemzeti munka diósítésére. Pedig — és nem is olyan régen — senki sem ontotta bővebben a hóhérszót, majd obstrukciós cikkeket nálánál. Akkor még nem jutott észébe, hogy halálos vétek volt valóra nem válható ígéretek délibábjaival esalogatni ki a műhelyekből a hasznosan foglalatokodókat, nemkülönben technikázással tenni csuffá a parlamentarizmust. De jobb későn, mint soha, — gondolja. Ki tudja mit hoz a jövő? Vajjon, amit véresszájúsággal szereztünk, nem a böles meditatio fogja-e megtartani, sőt esetleg gyarapítani is. Aztán meg nagyon is reárisztott nemrég az utolsó választás. Már pedig ő okos ember létére abban komoly jelét látta az időváltozásnak. Nem akarja hajóját se a jéghegynek, (értsd a jéggel dermedt népszerűség), se a zátonynak neki vinni.

Hanem hogy miért sürgeti a hasznos parlamenti munkát épen németül, azt bajos megérteni. Talán attól fél, hogy magyarul irván, recidiválni fog. — Ahogy annak idején Albrecht főherceget valamelyik magyar városban nagy vivatozással fogadták s amidőn megkérdezte a polgármestert, hogy miért nem éltetik őt magyarul, azt a feleletet kapta: „nem lehet fenség, mert ez a nép, ha azt kiáltja, hogy éljen, nyomban rámege a nyelve arra is, hogy: Kosuth Lajos.“ Lehet, hogy Lengyel Zoltán sem állan, ki mikép a régi frazeológiába vissza ne kanyarodjon az írása, ha magyarul eregetné papírra. Vagy azt hiszi tán, hogy a józanság hirdetésére alkalmasabb médium a német nyelv a mi frázisokkal sallangos nyelvünknel. — Ámde a mester ne legyen hűtelen a remekéhez. Pláne ahoz, amelyik ugyanl taposottá tette a műhely küszöbét

Egyébként pedig értjük őt is és — méltányoljuk. Minden nagystilű üzletember több nyelven szokta magát reklámozni. Artani nem árt az se a politikusnak, se a — fiskálisnak.

VÁRMEGYE és VÁROS

(A felsőkereskedelmi iskola. Tegnap, kedden délután a városi felsőkereskedelmi iskola bizottsága a tanári állások betöltése végett ülést tartott. Ezen elhatározták, hogy a kémiai szak tanárául Kardos Ignácot, a történelmi és magyar nyelvi szakra pedig dr. Visegrády Jánost pályázat mellőzésével meghívják, míg a másik két tanszék betöltésére pályázatot hirdetnek.

Betöltötte a bizottság a jogi studiumok előadói tisztét is, oly módon, hogy a nemzetgazdaságtan előadására dr. Csizy Bélát, a kereskedelmi és váltójog előadására pedig dr. Székely Albertet hivta meg.

Ezután elhatározták, hogy a kereskedelmi iskola építkezési tervének elkészítésére Sárkány miniszteriumi mérnököt fogják javaslatba hozni a képviselőtestület előtt. Mivel ez az építkezési ügy igen sürgős, azért Farkas Andor polgármester a képviselőtestületet a mai napon péntek délutánra rendkívüli közgyűlésre hivta össze. Ennek a közgyűlésnek egyetlen tárgya az építkezés ügyében való határozathozatal lesz.

(A városi közgyűlés részletes tárgysora. Mult számunkban jelentettük már, hogy a polgármester június hó 3-ára hivta össze a képviselőtestületet s hogy az a közgyűlés több igen fontos ügygel fog foglalkozni. Most itt adjuk a részletes tárgysorozatot:

A polgármester jelentése a közgazgatás 1911. évi állapotáról. Pénzügyi bizottság javaslata dr. Wittmann Ferencnek a közvilágítás javítására vonatkozó szakvéleményére. Polgármester indítványa új adóemkek behozatalaira. A felsőkereskedelmi iskola építkezési ügyének tárgyalása. A m. kir. belügyminiszterium küldöttjének véleménye a közvágóhid újáépítése tárgyában. Polgármester indítványa a vaján—deregnyő — sátoraljaújhelyi helyiérdekű vasút építése tárgyában. Pénzügyi bizottság javaslata a házi-és gyámpénztári tőkék elhelyezése tárgyában. Az 1908.—1909.—1910. évi zárszámadások tárgyalása. A tanács javaslata seprőgép megvétele tárgyában. Ugyanaz a „Torzsás“ mulató bérlete tárgyában. Ugyanaz a város területén lévő makadám utak kavicoltatása tárgyában. Gellért Zsigmond mozgófénykép-színház tulajdonos kérelme jegyárak felemelése tárgyában. A köziz-és rendészeti bizottság javaslata az előadói kar munkaképességének helyreállítása tárgyában. A vármegyei köziz. bizottságának véghatározata néhai Gáthy Géza fe-

Javaszi czipő ujdonságok

FÖLDES FERENCZ

czipőnagáruháza

SÁTORALJAUJHELY,
Főtér, a Kossuth-szoborral szemben.

gyelmi ügyében. Törvényhatósági bizottsági határozat az 1911. évi háztartási stb. költségvetés jóváhagyása tárgyában. A képviselőtestületi határozatok végrehajtásáról vezetett nyilván tartási könyv bemutatása. Erdélyi János sárospataki szobrára való adakozás iránti kérelem. Illetőségi és a közgyűlés napjáiig beérkező ügyek.

A családi pótlék.

Teleszky János pénzügyminiszter beterjesztette a képviselőház hétfői ülésén az állami, vármegyei és államvasuti alkalmazottak családi pótlékáról szóló törvényjavaslatot.

Amit egyik közelebbi számunkban mint a megvalósulás előtt álló reménységet jelentettünk, az most már ténynyé vált. Teleszky János pénzügyminiszter a képviselőház hétfői ülésében beterjesztette az állami, vármegyei és államvasuti alkalmazottak családi pótlékáról és egyes egyéb intézkedésekről szóló törvényjavaslatot. A nagy fontosságú javaslatot főbb vonásaiban a következőképp ismertettük:

A családi pótlék mértékét a törvényjavaslat a fizetésre való tekintet nélkül az összes tisztviselőkre nézve ugyanazzal az összeggel, még pedig egy gyermek után évi 200 koronával, két gyermek után évi 400 koronával és három vagy ennél több gyermek után évi 600 koronával s hasonlóképpen az összes egyéb alkalmazottakra nézve is ugyanazzal az összeggel, még pedig egy gyermek után évi 100 koronával, két gyermek után évi 200 koronával és három vagy ennél több gyermek után évi 300 koronával állapította meg.

A családi pótlék engedélyezését a javaslat nem kívánja annyira korlátozni, hogy abban kizárólag csak a gyermekkel bíró alkalmazottak részesülhessenek.

Kétségtelen ugyanis, hogy a megélhetés súlya a gyermekkel bíró alkalmazottakon kívül azokra az alkalmazottakra is hasonló mértékben nehezedik, akiknek ugyan nincsen gyermekek, de akik háztartásukban más családtagokat tartanak el s akikre ennél fogva a családfenntartás terhe nagyjában véve épp olyan súlylyal nehezedik, mint azokra, akiknek gyermekei vannak. Ugyanez áll természetesen azokra is, akiknek gyermekük is van s emellett még más családtagokat is eltartanak.

Ez a körülmény szolgált alapul arra, hogy a családi pótlékot olyan alkalmazottak részére is igyekezett biztosítani, akik a családfenntartónak ez utóbbi említett csoportjába sorozhatók.

Viszont nem tartja a javaslat a családi pótlékot kiterjeszhetőnek a nőse gyermekekkel nem bíró alkalmazottakra, mert a kisebb javadalmazás alkalmazottak felesége, ha gyermek nincsen, nem hogy nehezen, de határozottan könnyíti az alkalmazott megélhetését.

Méltánylást érdemlő körülmények fenforgása esetén és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják, a miniszter — a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával — családi pótlékot engedélyezhet olyan alkalmazott részére is, akinek ugyan nincsen a feltételeknek megfelelő gyermeke, aki azonban legalább két, vele közös háztartásban élő és saját jövedelemmel nem bíró családtagot tart el keresményéből.

Ilyen esetben két családtag után olyan összegű családi pótlékot lehet engedélyezni, mint egy gyermek után,

három családtag után olyan összegűt, mint két gyermek után és négy vagy ennél több családtag után olyan összegűt, mint három vagy ennél több gyermek után.

A fentebb említett családi pótlékot, méltánylást érdemlő körülmények fenforgása esetén és ha azt a vagyoni viszonyok is indokolják, a miniszter — a pénzügyminiszter előzetes hozzájárulásával — olyan alkalmazott részére is engedélyezheti, aki a feltételeknek megfelelő egy vagy két gyermeke után már élvez családi pótlékot, s aki ezeken a gyerekeken kívül még legalább két, vele közös háztartásban élő és saját jövedelemmel nem bíró családtagot tart el keresményéből.

Ez a családi pótlék, a gyermek vagy a gyermekek után járó családi pótlékkal együtt nem lehet több mint a három vagy ennél több gyermek után járó családi pótlék.

Tudományos gyűlés Sárospatakon.

A Magyar Néprajzi Társaság és a Folklore Fellows sárospataki vándorgyűlése.

Magyarország számos kiváló tudósa gyűlt egybe vasárnap Sárospatakon, ahol ez alkalommal tartották meg fényes keretek között a Magyar Néprajzi Társaság és a Folklore Fellows első vándorgyűlését. Az érdekes tudományos eseményről, mely társadalmilag is ünnepe volt Sárospataknak, a következő részletes tudósításunk számol be:

A vendégek megérkezése.

Abból az alkalomból, hogy a néphagyományt kutató magyar néprajzról beléptek a Folklore Fellows nemzetközi tudományos szövetségbe, a Magyar Néprajzi Társaság és a Folklore Fellows magyar osztagja Sárospatakra indult és vándorgyűléssel kapcsolatban megalkotta az első vidéki néphagyománygyűjtő főiskolai és középiskolai ifjúsági szövetséget. Az érkezőket Rácz Lajos dr., a ref. főiskola rektorprofesszora, Hódossy Béla és Csontos József igazgatók társaságában Bessenyei Zénó főszolgabíró fogadta.

A gyűlés.

A Magyar Néprajzi Társaság vasárnap délelőtti vándorgyűlését a főiskolai énekkar művészi énekszámaitól Szalay Imre elnök nyitotta meg. Nagy lelkesedéssel fogadott beszédében ismertette azokat a kitérő néprajzi feltételeket, amelyek a társaságot legelső sorban Sárospatakra vezették. Az elnök megnyitotta Rácz Lajos a ref. főiskola, Hódossy Béla az áll. tanítóképző intézet nevében üdvözlőték és biztosították a társaságot, hogy az országos gyűjtési mozgalom az ő körükben igaz termékeny talajra talál.

Felolvasások.

A felolvasások sorát Sebestyén Gyula dr. nyitotta meg. Itt mutatta be először az első magyar népköltési gyűjteménynek, a sárospataki „Érzékeny és vig dalok gyűjteményének” újabb felfedezett 1826-iki első teljes kiadását, az 1834-iki második bővített s ugyancsak két példányban ismert kiadásáról pedig kimutatta, hogy az eddig ismeretlen irodalmi tolvajlás tárgya volt. Hódossy Béla a gyermekdalok ősi eredetéről tartott előadást, az általa gyűjtött rigmusok, recitációk és zenei emlékek tudós kommentálásával. Harsányi István főiskolai könyvtárnok két kéziratban maradt XVIII. századi sárospataki

dalgyűjtemény rendkívül gazdag népköltési és népzenei tartalmát ismertette. Deák Géza a felsőtiszai népi díszítő művészet keleti eredetű és nyugaton kölesönvetett elemeiről értekezett. Nagy Géza Zemplénavármegyei gazdag honfoglaláskori régészeti leleteit ismertette és az írott kútfők, helynevek segítségével megállapította, hogy a Hegyalján a honfoglaló magyarsággal együtt azok a hun-bolgár eredetű kalizok is letelepedtek, akik már keleten is bortermelők voltak s a magyarsággal a szőlőművelés és borgezdaság számos török eredetű szavát is megismertették. Papp József tomori ref. lelkész XVIII. századi bejegyzésben megmaradt névnapai köszöntőket, Novák Sándor főgimnáziumi tanár pedig régi lakodalmi szokásokat és rigmusokat mutatott be a főiskola dísztermet zsufolóság megtöltött közönségnek.

A Folklore Fellows.

A Folklore Fellows néphagyományt kutató nemzetközi tudományos szövetség magyar osztagának délutáni ifjúsági ülésén Sebestyén Gyula dr. ismertette a Folklore Fellows németországi és finnországi nagyszerű gyűjtési eredményeit, valamint azt a nemzetközi kapcsolatot is, amelynek segítségével egyik ország a másikkal a saját gyűjtéseit, kiadványait és tudományos eredményeit is készséggel megismerteti. Ezután a gyűjtés főbb irányelveit Bán Aladár, a néprajzhangtani lejegyzésének módozatait Erdélyi Lajos dr. ismertette.

Sebestyén Gyula az ülés bekezdése előtt bejelentette, hogy az első évi eredménytől teszi függővé a zempléni megyei és a szomszéd vármegyei törvényhatóságok érdeklődésének felkeltését ifjúsági pályadíjak kitűzése céljából. Azt azonban a Kisfaludy-Társaság képviselőjében már most megígérte, hogy a sárospataki gyűjtést külön fogja kiadni a Magyar Népköltési Gyűjteményben.

Az esküdszékről.

Hétfőn megkezdődött az esküdszéki ciklus.

A Geöcze-tárgyalás előtt.

Az ujhelyi törvényszéknél hosszabb időközökben s rendszerint csak egy-két ügy elbírására szoktak összegyűlni az esküdtbírák. Nem azért, mintha a törvényszék területén valami nagyon ritkán fordulnának elő főbenjáró bűnügyek, hanem talán inkább azért, mert az ujhelyi ügyészség tagjai igen gondosan mérlegelik a bűnesetek minősítését, — maga az ügyészség vezetője közismertes az ő humánus gondolkodásáról, — s csak azokat az ügyeket terelik esküdszék elé, melyek igazán mindenképpen odatartoznak.

A mostani ciklus, mely hétfőn kezdődött meg, három ügyet ölel fel. Az első, amelyet a bíróság már letárgyal, meglehetősen érdektelen ügy volt, holnapután, pénteken a sárospataki hitvesgyilkosság szomorúan érdekesítő története vonul el az esküdszék előtt s a ciklus izgalmas befejezése a Geöcze-tárgyalás lesz, mely pár napra az országos szenzációk homlokterébe állítja az ujhelyi törvényszéket.

Hétfőn egy ősz, öreg ember állott gyujtogatással vádolva az esküdték előtt. Bandovits György 58 éves földműves a múlt év november 12-én Barkóczházán bortól és ostoba bosz-

szuvágytól vezetve, felgyújtotta Paulovits Vaszij házát, akivel egy héttel előbb összeveszett. A gyujtogatásból nagy tűz lett, a falu öt háza leégett, több szegény család ugyszólván koldusbotra jutott, mert a házak biztosítva nem voltak.

A hétfői tárgyaláson Wielland Lajos táblai bíró elnöklése mellett Lábos Béla és Emődy László működtek, mint szavazóbírák, a vádat Eiserth István kir. főügyész helyettes képviselte, a vádlottat dr. Csaplaky Lipót védte. Hosszadalmas, de érdektelen tárgyalás után az esküdték gyujtogatás büntetésében bűnösnek mondták ki a vádlottat, van, egy bíróság ez alapon — az enyhítő szakasz alkalmazásával — 2 évi és 6 hónapi fogházra ítélte.

Tegnap és ma szünetelt s holnap is szünetelni fog az esküdték az izraelita ünnepek miatt. Pénteken Meinhaert József bűnügyét tárgyalják, aki egy konyhakéssel úgy össze-szurkálta volt a feleségét, hogy az sérüléseibe belehalt. A családi drámának érdekes háttere van, úgy hogy a pénteki tárgyalás alighanem izgalmas lesz.

Nem vetekedhetik persze izgalmas és sajnálatos érdekességben a Geöcze-ügygel, melyet 28-án és 29-én tárgyal az esküdtbíróság. E tárgyalást Fornszek Béla kuriai bíró, a törvényszék elnöke fogja vezetni; a vádnak és védelemnek előreláthatóan heves küzdelmében pedig Eiserth István és dr. Fried Lajos fognak összecsapni.

Riportok a vármegyéből.

1 Titokzatos gyilkosság és öngyilkosság. Homonna mellett egy kis faluban tragikus és részleteiben rejtélyes eset történt.

A dolog előzménye az, hogy Sutrán Pál izbugyarokítói lakos két év előtt Amerikába vándorolt és ott-hon hagyta nejét 3 éves kis leánygyermekével. Az asszony egy nőtestvérével közös lakást birt és csekély birtokukat is közösen művelték, emellett a viszonyokhoz mérten elég tekintélyes pénzüsszeget küldött az Amerikában levő férj, miáltal nyugodt megélhetésük biztosított volt.

Csendes visszavonultságban töltötték el napjaikat s különösen Sutráné kerülte a nyilvánosságot annyira hogy néha hetekig nem volt látható; annál nagyobb feltűnést keltett a múlt héten a faluban, midőn egy napon látták őt már öt éves leánykáját kezénél vezetve, az erdő felé haladni. A szorgos mezei munkával elfoglalt emberek azonban nem sokat törődtek vele, nem sejtették, hogy mily szörnyű elhatározás vezet. Este aztán Sutránét az erdő bejáratától kis távolságra egy fa vastag galyához kötött láncan felakasztva, holtan találták. Mivel tudták, hogy öt éves leánykájával távozott s ez seholsem volt látható, annak is keresésére indultak. Nem sokáig kellett a gyermeket keresni; alig 200 lépésnyi távolságban egy kövel betakart friss hantra bukkantak, mely alatt a gyermek megfojtva feküdt, nyakán egy zsinégből kötött horog szorosan összehúzva mutatta, hogy a gyilkosság miként történt.

Homonnai tudósítónk szerint a vizsgálat arra az állápontra helyezkedett, hogy az asszony előbb megölte gyermekét és azután öngyilkos lett. Épp ezért a hullákat nem is boncolták fel. Ezzel szemben a közhangulat épen nem látja világosnak a dolgot, mert hisz az esetnek szemtanuja nem volt, de megkülönböztetnek oly körülmények, melyek

Sátoraljaujhely

HUNGARIA

Széchenyi-tér 6. sz.

a rk. templom mellett.

vegytisztító- és gőzmosó.

Tisztításra elfogad mindennemű bálí és alkalmi ruhákat, butorszöveteket.

Gallérok, kézelők kristály fehér tisztítása.

Vasalások 1 órán belül.

az öngyilkosságra nyilván rámutatnának; vagyis nincs kizárva, hogy az az asszonyt, mint a gyermeket egy harmadik személy gyilkolta meg. Ezzért sokan hangoztatják, hogy jó lett volna a hullákat felboncolni s jó volna alaposabb nyomozást megindítani.

2 Rablóvilág. Grundzo J. sztrapkói illetőségű 22 éves cigánylegény, fiatal kora dacára több ízben foglalkoztatta már a büntető bíróságokat. Utóbb jövedelmezőbb kereseti forrás után nézett s ez abból állott, hogy az utlevél nélküli kivándorlókat galiciába kalauzolta. A múlt héten két idegen parasztszöszny médiuma akadt, kikkel utnak indult hegyen, völgyön keresztül. Sandal és Radoma közt az erdőben megállította áldozatait és erőszakkal elrabolta a náluk volt 960 koronát, melylyel megszökött. A fillér nélkül maradt áldozatok megtették ellene a feljelentést. Most körözik.

Weisz Mór vendégi koresmárost Szinnáról haza utaztában Méhesfalva határában több legény megállította és pénzt követelt tőle. Miután erőyes ellentállást fejtett ki, támadói levettek szekeréről egy láda sört s aztán tovább engedték. A csendőrség kinyomozta az utonállókat és feljelentette.

3 A meggyilkolt nyomcrék. Egy ökröskei földművest a múlt évben megfagyva találták az országúton. Az orvosi tudomány segítségével sikerült őt az életnek megtartani; két keze és lába fejét azonban fel kellett áldozni és műtéttel eltávolítani. A nyomorékká vált fiatal és erős ember így is szeretne élni és megcsontított végtagjai dacára ügyesen végezte nehéz munkáit. Hétfőn este kivezette lovait a közös legelőre és késő éjjel subáját maga alá terítve, lefeküdt aludni. A szerencsétlen ember valószínűleg mély álomba merülhetett s álomában támadhattak rá, mert a hajnali órákban fekhelyén szétronsolt fejjel meghalva találták s mellette hevert a gyilkos eszköz, egy vérrrel befestett karó. A homonnai járásbíróság fogantatott a boncolást, s a radványi csendőrség pedig buzgón hozzálátott a tettes kinyomozásához és mint hírlik az eredményhez már közel jár.

HIREK.

A 2 koronás.

Kikerült már ez is Kőrömczbanjáról, hogy megadja a végső kegyelemdőfést a régi, jó egyforintosnak. Mint tudjuk, az egyes pénzforgalmi eszközök szaporításáról szóló törvény 15 millió 2 koronás veretését rendelte el, melyben 835 ezredrész legyen az ezüst és 165 ezredrész a réz.

A törvény március 8-án nyert szentesítést s az új érem tegnap, kedden délelőtt már kézről-kézre forgott városunkban. Természetesen hajszál-szerűen a törvény értelmében készült. Vagyis a sulya 10 gramm, a körirat a régi „Viribus Unitis“ helyett „Bisalmam az ősi erényben“, mely a sima karikába van beírva mélyített betűkkel. A 2 koronás előlapján az öt koronáshoz hasonlóan a két angyal által tartott szent korona látható s alatta van feltüntetve az érték: 2 korona. Ez alatt az évszám: 1912 és végül a szokásos, szalaggal átkötött korona. A hátlapon az uralkodó feje, körötte a szokásos Ferenc József stb. körirat.

Az új érem, mivel most került ki a pénzverdéből s így szép, csillogó, fényes, tehát igen tetszetős külsejű. Igen nagy hátránya, hogy a szegény emberek részére ebből is keveset fognak verni, bár ez általában minden pénznek hátránya. Az egy koronánál jóval nagyobb, azzal összetéveszteni nem lehet majd, már csak a vastagsága miatt sem.

Ha a forint mellé rakjuk, bizony nagyon lebecsüljük ezt a fényes új pénzt. Ugyanis mindjárt az első szempillantásra kiviláglik, hogy az állam nem rossz üzletet csinált ezzel az új éremmel. A forint szemmel láthatóan sokkal nagyobb, mint az új két koronás, az ötvözet is jobb, sulya pedig 13 gramm, vagyis három grammal több mint az új 2 koronásé.

Halálozás. Kottán György, Zemplénnémetje volt mérnöke életének 79. évében e hó 20-án Nagyrovgyon elhunyt. A megboldogultban Kottán György, az ujhelyi Erzsébet-kórház gondnoka édes apját gyászolja.

A szőlészeti szakosztály gyűlése. A Zemplénnémetjei Gazdasági Egyesület szőlészeti szakosztálya e havi rendes közgyűlésének egyetlen tárgya báró Waldboth Ödön tolcsvai szőlőnagybirtokos előterjesztése volt a bornyilvántartási törvény, illetve földmívelésügyi miniszteri rendelet módosítása ügyében. A bornyilvántartások mai komplikált vezetése egyesesen tarthatatlan. Szakértők kijelentették már, hogy kisebb gazdák annak vezetésére hiányos könyvelési ismereteik folytán képtelenek, nagyobb pénzcsészetben pedig a sok rubrika között elvész a lényeg s a végén abból kibontakozni senki sem tud. A tárgy — az előterjesztést megtévő báró a gyűlésen meg nem jelenhetett — a szakosztály legközelebbi gyűlésén lesz tárgyalva. Thuránszky László előterjesztést tett még arra nézve is, hogy a szőlőfelújítási törvény novella mielőbb beterjesztése végett a kormányhoz intezzen a szakosztály feliratot. Meczner Gyula főispán a politikai helyzetre való tekintettel ezidőszereint az időt a felterjesztésre alkalmasnak nem látta. Azon nézetének adott egyébként kifejezést, hogy bár kormányváltozás történt, a Tokajhegyljének érdekében tett ez ígéretet egyetlen egy kormány sem változtathat. A felterjesztés ennek folytán mellőztetett.

Ujhelyi diákok szereplése a kerületi tornaversenyen. Szombaton ért véget Kassán a kerületi tornaverseny, nem valami dicső eredményeket hozva az ujhelyi diákoknak. A 150 méteres síkfutásban egy első díjat, a függeszkedésben pedig egy harmadik díjat tudtak mindössze megszerezni s még ezt is szép eredménynek kell tekintenünk, ahhoz a rövid tréninghez képest, amit diákjaink folytattak. — A staféta futásban — hír szerint — reményük lehetett a győzelemhez, azonban egy véletlen baleset folytán kiesetek a döntő mérkőzésből. Mindent összevetve konstatálhatjuk tehát, hogy nem az erő és ügyesség hiánya okozta a szegényes eredményeket, hanem a gyakorlat hiánya, ami — sajnos — nem teljesen a diákok hibája.

Halálos szerencsétlenség. Vasárnap délután Iván András itteni kocsis négy munkással egy szecsászakkal megrakott szekeren Töketeres felé tartott. Egy lejtőnél Iván hátraszólt a munkásoknak, hogy a szekér fékét csavarják szorosabbra. Ezek azonban — véletlenségből, vagy szándékosan — egészen kinyitották a fékezőt úgy, hogy a nagy stráfsze-

kér sebes vágatva kezdett lefelé gurulni s a rajta volt szecsászások előre esve ledöntötték a szekérről Iván Andrást. Oly szerencsétlenül zuhant le, hogy feje a lovak lábai alá került, ballábát pedig a kerekek zúzták össze. Beszállították a kórházba, segíteni azonban már nem lehetett rajta s hétfő reggelre meghalt.

Tanitók gyűlése. A „Zemplénnémetjei Általános Tanítóegyesület Szinnai Köre“ Szinnán az áll. elemi iskolában folyó évi május hó 29-én d. e. fél 10 órakor tavaszi rendező gyűlést tart.

Panaszos irás a szódásüvegekről. A szódásüvegekről, amelyek piszkosak s amelyek közül néhányat nem ártana egynémely szódafabrikás ur hátához illeszteni annak próbájaként, vajjon a moocsoknak miatta nem ragadna-e oda, mint ahogy azt a kezeikkel megeselekeszi. Ezt a mérges kifakadást pedig, amelyben egyébként némi fizikai kuriozum is rejtőzködik, nem a szódacsinálókhoz címezzük, hanem a rendőrkapitány urhoz, nemkülönben a városi orvos urhoz vagy pláne urakhoz is, akik — amint egyéb tisztókat közmegelegedésre látják el — bizonyára itt is meg fognak felelni a hozzájuk fűzött várrakozásnak. Mert a piszok sem esthetikai, sem közegészségi szempontból nem szivesen látott dolog az asztalon. Ebből a „szerezmegből“ senki sem kér! A szódacsináló uraknak pedig azt az igyekezetét, hogy a szódásüvegek tisztántartásával járó vesződséget a fogyasztó közönségre szeretnék hártani, — sajnálatlanul bár, — de honorálatlanok nem tartjuk. Már csak a kivihetlenség okából sem. Mert jóllehet a szódásüveg külsejére tapadt szutykot még valahogy, noha nem csekély erőlködéssel, le lehet mosni, ámde az még csak ötven per centje a bőven adagolt piszoknak. Mig a másik ötven per centen, ami a flaskó belsejében húzódik meg — nem is valami szerényen — egy jámbor muzulmán fanatizmusával kénytelen a fogyasztó megundorolni. Nem fog tehát ártani néhány hatósági szemle a közfogyasztásra szánt gyártmányok egészségügyi rendészeti szabályainak szigorú érvényesítését végett. Ha aztán oda eresztődik ki pár száz flaskó bacillus-füredő, ahova való, t. i. a csatornába, hegyibe pedig akkurátos birságot is kiszab a rendőrkapitány ur, be fogják látni a szódacsináló urak, hogy a piszkos üveg üzleti érdekeikbe ütközik. Az ilyesmi pedig eléggé kapacitáló szokott lenni. Lehet különben — s mi azt óhajtanók — hogy az a pár esőpp tinta, amit eme megrovási kalandunkra elirtunk, tisztára fogja mosni a méltán zokon vett flaskókat minden nagyobb, — habár jól megérdemelt — kalamitás nélkül is. Még csak annyit jegyzünk meg, hogy ez az irás nem szól azokról, akik tiszta üvegben adják, — a nyáron annyira kívánatos — és bőven fogyasztott fluidomot. Vajha ne szólhatna ezután senkiről.

Ideiglenes változás a postán. Az ujhelyi pósthivatal főnöke közli a közönséggel, hogy a pósthivatalban folyó átalakítások miatt a cheqlapok feladása és a takarékbetétek kezelése ideiglenesen a Zárda-utcai bejáratnál nyert elhelyezést.

Egyleti közgyűlés. A helybeli „Chevra-Kadisha“ izr. szentegylet évi közgyűlését folyó május hó 30-án, esütörtökön d. u. 3 órakor az izr. kórház nagytermében tartja meg a következő napirenddel: 1. Új tagok felvétele. 2. Sirdij megállapítása elleni felebbezések elintézése. 3. A temető betonfallal való bekerítése. 4. Evi jelentés és számadás az 1911—12-ik igazg. évről s a számvizsgáló bizottság jelentése. 5. Tisztújítás a 1912—13-ik igazg. évre. Szavazati joggal

csak oly tagok birnak, kik felvételi díjaikat kifizették.

Az ipartestület nyári mulatósága. A sátoraljaujhelyi általános ipartestület előljáróságának tagjai 1912. évi május hó 27-én, pünkösd hétfőjén Sátoraljaujhelyben, a „Vadászkürt“ szálló kerthelyiségében az elszegényedett iparosok felszegélyezésére és az iparfejlesztés előmozdítására szolgáló alapítványuk gyarapítására zártkörű nyári táncmulatságot rendeznek.

Birkózó verseny. Gazdag cirkusában hétfőn kezdődtek meg a nemzetközi birkózóversenyek, melyeken számos híres professionatus birkózó vesz részt. Hétfőn győzött Ships néger, Milovanovits bácskai fölött és Rajkovits szerb Burghardt osztrák fölött. Tegnap Czaja Bertalan magyar mester győzte Burghardt, Rajkovits pedig Angelesku román. Mától kezdve három pár fog küzdeni.

Ügyvédi iroda áthelyezés. Dr. idősb Bettelheim Jakab ügyvéd lakását Főutca 14. szám alá, a megyeházzal szembe helyezte át.

Tűzek a vármegyében. Özvegy Cserniczky Jánosné jeszenőci lakosnő három éves kis fia egy csomag gyufával a csürhöz ment és addig játszadozott vele, míg a kezében meggyult. A széjjel szórt szalma meggyult az eldobott gyufától és lángba borította a csürt, mely teljesen elhamvadt. A kár 1360 korona. — Alsóvirányoson ismeretlen módon kigyult Tupi Pál gazda háza és miután az akkor uralkodott orkányszerű szél az egész községet veszélyeztette, kevesen jöttek segítségére és ennek következtében bennégett két lóva és egy üszője. Leégett azonkívül még 8 lakóház az összes melléképületekkel. — Tótalmádon is tűz támadt az uradalmi erdőszlak padlásán és oly gyorsan terjedt, hogy alig egy fél óra eltelté után már hét lakóház állott lángban. A tűz lokalizálását előmozdította a koskóci állomásfőnök ki munkásait egy feckendővel küldte a helyszínére. Útcáson a pásztorfiuk burgonyát süttöttek s az ott hagyott parázstól meggyult az erdő. A gyors segítség megakadályozta a nagyobb erdőégetést s ezért a tűz csupán 400 ölnyi területet semmisített meg.

Árverés a városházán. A színházi cukrászda bérbeadására hirdetett nyilvános árverést tartották meg ma a városházán. Három árverelő jelent csak meg s ezek közül Nagy M. Géza 72 korona árért vette át a színházi cukrászdát.

Elveszett Hugó Victor „Nyomorultak“ c. regényének IV. és V. kötete, bordóvörös kötésben. A szives megtalálót vagy nyomra vezetőt kiadóhivatalunk illő jutalomban részesíti.

Siketnémák felvétele. A siketnémák debreceni intézetébe a jövő 1912/13. iskolai évre 16 elsőosztályos, 7—10. éves korban levő gyermek vétetik fel. Felvételt nyerhetnek még a felső osztályba olyan növendékek is, akik az alsó osztályok évfolyamait már intézetekben végezték el, továbbá magánúton tanításban részesülhetnek hibás beszédű gyermekek is. A felvételért a folyamodás f. évi június végéig beadandó. A felvételi folyamodás dolgában hozzá intézendő megkeresés kapcsán mindenesetre kiterjedő tájékoztatást nyújt az intézet igazgatósága.

Három, esetleg ötszobás utcai lakás a szükséges mellékkel azonnal vagy aug. elsejére kiadó Andrássy-utca 19.

Üres ládák eladóak a „Zemplén“ nyomda udvarán.

Felélős szerkesztő: Dr. Adriányi Béla.
Helyettes szerkesztő: Teleky Sándor.
Laptulajdonos: Ehlert Gyula.

Jff. Klein Jakab festék és kefeáru kereskedő Sátoraljaujhely

(Szemben a pénzügyigazgatósággal. Petőfi-utca.)
Ajánlja dusan felszerelt raktárát a következő árukból: mindennemű por- és olajfestékek, email, kerti butor és padló-lakkok, brunalin, matulin, megerlin, butortisztító olajok, pormentesítő olaj, kátrány karbolineum és kátrány lemezek.
Nagy választék mindennemű háztartási kefeáru és kefekülönlegességekben a legjutányosabb árakban

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

TÉLI ÉS NYÁRI GYÓGYHELY.

Nagyvárad mellett. Egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kenes hévíz-forrása, víz-hőfoka 49 C. — 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok s női betegségek ellen. 1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan

a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait. Tükör-kád, iszapmór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakosztoba, társalgó-, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, teniszpálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. — Posta, távírda, interurban telefon.

Curtaxa és zenedij nincs.

Prospektust küld az Igazgatóság.

Jeget

szállítok üzletek, valamint privát házakhoz bármily mennyiségben jutányos ár mellett.

Havi előjegyzéseket elfogad:

KLEIN GÉZA.

Telefon szám: 64.

Ugyanitt Dreher-féle kőbányai palackozott friss sör kapható.

Fürdő megnyitás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a toronyai erdőben fekvő

Fürdőnket

pütkösd másodnapján, (folyó hó 27-én) táncmulatsággal egybekötte megnyitjuk.

Vasuti állomás Csörgő, honnan a fürdőbe kocsival 1/4 óra alatt lehet eljutni.

A fürdőigazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár pályázatot hirdet egy II. osztályú kezelőtiszti állásra évi 1100 (egyezerszáz) korona törzsfizetéssel és 480 (négy száznyolcvan) korona lakpénzzel.

Fenti állásra pályázhatnak oly nagykorú, de 40 évesnél nem idősebb magyarul tudó magyar állampolgárok, kik nem állanak csőd, gondnokság vagy nyereségvágyból elkövetett bűncselekmény miatt hozott bírói ítélet hatálya alatt.

Előnyben részesülnek azok a pályázók, kik régebben állanak már valamely munkásbiztosító pénztár szolgálatában.

Pályázatok 1912. évi június hó 8-án déli 12 óráig nyújthatók be.

A pályázók a pályázat benyújtásával, megválasztásuk esetére a pénztár mindenkori szolgálati és feyelmi szabályzatát magukra nézve kötelezőnek ismerik el. A megválasztott állását köteles azonnal elfoglalni.

Sátoraljaujhely, 1912. május hó 20-án.

Bach Géza,
igazgató.

Fekete Károly,
elnök.

3770/1912. Tk. szám.

Hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság ezennel közhírré teszi, hogy **Szürnyeg** község elkülönített urbéri közös legelőjének telekkönyvi átalakítása ügyében az 1869. évi 2579. I. M. és az 1889. évi 45041. I. M. sz. szabályrendelet értelmében elkészített tervezetek hitelesítése s ezen urbéri közös legelőre, valamint nevezett község összes telekkönyvi betéteire vonatkozólag az 1886. évi XXIX. t.-cz., 1889. évi XXXVI. t.-cz., az 1894. évi XVI. t.-cz. végül az 1892. évi XXIX. t.-czikben előírt s kapcsolatosan eszközözendő eljárás teljesítése elrendeltetvén, ezeknek foganatosítására 1912. évi június hó 17-ik (tizenhét) és következő napjainak délelőtti 9 órájára Szürnyeg községbe a helyszínére kitézetik.

Felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után téves átvezetésből eredhető kifogásokat jöhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik a telekkönyvi betétekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átiráshoz az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18. §-ai és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedésének kedvezményétől is elesnek; és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak ezen ilyen bejegyzéssel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kelt Sátoraljaujhelyben, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1912. évi május hó 11. napján.

A kiadmány hitelül:

Markovics,
telekkönyvvezető.

Makó,
kir. ö. m. k. f.
törvényszéki jegyző.

Eladó

öt köbméter, műasztalosoknak megmunkálásra alkalmas **diófa**.
Ertekezhetni Schönfeld József-nél Tolesván.

Feltaláló — feladatok

megfejtése által megtalálja Ön a legjobb utat a

jóléthez.

A díjmentes szétküldés (szállítást) történik
Fr. HEIMBACH és TÁRSA
Köln, a Rajna m.
szabadalom értékesítő társulata által

Ha „FORHIN“-nal permetez,

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított

BORDÓI KEVERÉK

kész állapotban!

I-ször kevesebb a gond,

II-ször kevesebb a munka,

III-ször kevesebb a munkabér!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!

Bármily harmatnál permetezhet vele, semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat!

Gyártjuk az eddig dr. Aschenbranté szabadalmát képezett

Rézkénport és bordói port is.

Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

FORHIN-gyártól, Budapest, VI., Váci-út 93.

Nyári idényre

gondozás végett a moly ellen!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy mindenféle téli ruhát és szörmeárut nyaralásra, egyszersmind kijávitásra, esetleg átalakításra elfogadok.

Nagy súlyt fektetek gondos és tiszta kezelésre.

Ajánlom műheiyemet minden-nemű szörmeárúk készítésére.

Zsihovics Bertalan

szücsmester,

Rákóczi-utca 36. sz.